

369 19. Okt. 1888. 1. Beh. af Lovf. om Oprettelse af et Rigsarkiv m. m. 370

tigt, hvis man kommer til Arkiverne saa vidt muligt at samle endog temmelig nye Ting, Alt, hvad der kan tænkes at have Interesse baade for private Fjolk og for hele Landets Kultur. Det kan nemlig være ganske overordentlig behageligt for særskilte Videnskabsmænd eller Sagførere at have Alt i Kjøbenhavn, men for en Sogneraadshjælpermand, der vil vide, hvad der er passeret i en Fattigsag for 10—15 Aar siden, eller for en Mand i Provindserne, der ønsker Oplysninger om, hvad der skete den og den Gang med Hensyn til en bestemt Pantfærtning eller et andet Forhold, der kan have Betydning for Borgerne, forekommer det mig at være langt behageligere at have Arkivet i deres egen Provinds i Stedet for at skulle skrive til Kjøbenhavn derom, og jeg skal tilføje, at jeg har tænkt mig, at der i mange Tilfælde selv for Sagførere kunde være behageligt at have et Provindsarkiv. Derfor vil jeg af ren praktiske Grunde tilraade, at man decentralliserer Arkiverne saa meget som muligt og tillige holde paa, at Arkiverne ikke saaledes som her er foreslaaet udelukkende indeholde Ting, som have historisk, arkivarisk Interesse, men at man samler der omtrent Alt efterhaanden som det er udført og Alt, som kan have juridisk Beviskraft eller Oplysninger i Retsforhold i det borgerlige Liv. Jeg tror, at dette vil være i alle Parters Interesse og en meget fornøstigt Ting. — Der næst blev der jagt noget med Hensyn til de Embedsmænd, som man havde ved Arkiverne. Der vil jeg sige, at efter min Mening vilde det være ganske heldigt, ja, jeg lægger egentlig meget betydelig Vægt derpaa, at der kom Arkivembedsmænd til Provindserne. Der døde for ikke ret længe siden en Mand, som jeg i al Beskedenhed af historiske Grunde sætter stor Pris paa.

Det var afdøde Overlærer Kinch ved Kathedralskolen i Ribe. Det var en Mand, om hvem man kan sige, at hvis han havde været knyttet til et saadant Arkiv, vilde man forundre sig over, hvad han kunde faae ud af det. Med de Hjælpebidler, han havde, og under de Forhold, han levede, er det i Birteligheden den eneste Mand, der har oplyst noget Alvorligt med Hensyn til Sjyllands Historie. Denne Mand ligger nu i sin Grav, men han fortjener Tak for det Ar-

bejde, han har udført. Jeg tror, at hvis man f. Ex. kunde stille en Mand, som ham ganske frit og overlade ham et Provindsarkiv til Granfning, vilde man baade med Hensyn til historiske Hjælpebidler og andre Oplysninger naae langt videre, end der som vi samlede Alt i Kjøbenhavn ikke at tale om at det vil være en absolut praktisk Fordeel for Borgerne at have den Slags Ting hjemme hos sig selv.

Sutein: Jeg har i Dag en Tak at bringe den høitærede Kultusminister, og da det ikke sker hver Dag, vil jeg gjerne komme med den strag. De Herrer ville bemærke, at i Motiverne i Anmærkningerne til Lovforslaget findes der fremat den Betragtning, at man væsentlig maa rette sine Bestræbelser paa at sørge for at bevare Arkivalierne for Undergang, at man maa anbringe dem paa et sikkert Sted, og saa siges der, at det er betænkeligt, at bringe Arkivalierne fra Provindserne ind til Kjøbenhavn, og hvorfor? Ja, der staar: Dertil kommer det Bøvelige i saaledes at samle Alt, hvad Landet eier af skriftlige Rilder til Rigeets og Folkets Historie paa eet Sted; thi selv de omhyggeligste Foranstaltninger til deres Sikkring kunde under store Ulykker vise sig utilstrækkelige, særlig i en helt eller halvt befæstet By. Nu vide vi jo Alle, at det siges overalt, hvor Forsvarslagen bliver forsvaret af sine Venner, paa Forsvarsmøder, paa Forsvarsfester, at den Befæstning, som man nu laver omkring Kjøbenhavn, sikker Byen mod Bombardement. Man fortæller os ved alle disse Leiligheder, at de store nationale Skatte, som glemmes her i Kjøbenhavn, og som, saa at sige, udgjøre en Del af vor nationale Tilværelse, ikke ere udsatte for nogen Fare ved et fjendtlig Angreb paa den Befæstning, man lægger her udenfor. Dette Bæv kommer den høitærede Kultusminister, som har Ord for at sige sin Mening rent ud uden at tage stort Hensyn til nogen Side, med kraftig Haand og river i Stykker og fortæller os, at disse Skatte er det farligt og bøveligt at bringe ind her; i en helt eller halvt befæstet By ere de udsatte for Fare. Derfor takker jeg den høitærede Minister, fordi han er kommen med denne Underretning.